

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.490/2023/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. szeptember 21.
Az ügy tárgya: kábítószer birtoklásának vétsége
Terhelt: fiatakorú ...
Elsőfok: Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság, 3.B.II.1253/2022/4., ítélet, előkészítő ülés, 2022. szeptember 27.
Az indítvány előterjesztője: Fővárosi Főügyészség
Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer birtoklásának vétsége miatt fk. ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 3.B.II.1253/2022/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 12.000 (tizenkettőezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 3.B.II.1253/2022/4. számú, 2022. szeptember 27-én kihirdetett ítéletében fiatakorú ... terheltet bűnösnek mondta ki kábítószer

birtoklásának vétségében [Btk. 178. § (6) bekezdés], és ezért öt 50 napi tétel – napi tételenként 1.000 forint – összesen 50.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a pénzbüntetés behajthatatlansága esetén azt közérdekű munkára vagy szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[2] Az elsőfokú ítélet jogorvoslat hiányában 2022. szeptember 27-én jogerőre emelkedett.

[3] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Fővárosi Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára történő hivatkozással.

[4] Indokai szerint a Büntető Törvénykönyv fiatakorúakra vonatkozó XI. Fejezete a pénzbüntetés kiszabására, annak mértékére és az átváltoztatására vonatkozóan speciális rendelkezéseket tartalmaz. Ugyanis a Btk. 113. § (1) bekezdése szerint fiatakorúval szemben pénzbüntetést akkor lehet kiszabni, ha önálló keresete, jövedelme vagy megfelelő vagyona van.

[5] Kifejtette, hogy fiatakorú terhelt előkészítő ülésen tett nyilatkozata szerint a családja tartja el, vagyona nincs, nyáron dolgozott. A bíróságnak ezen terhelti nyilatkozaton kívül más adat nem állt rendelkezésére az ítélet meghozatalakor a fiatakorú terhelt anyagi helyzetével kapcsolatban. A bíróság nem derítette fel, hogy a fiatakorú terhelt a nyári munkából milyen összegű jövedelemre tett szert, illetve azt sem tisztázta, hogy az az ítélethozatalkor még rendelkezésére állt-e.

[6] A főügyészség álláspontja szerint a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság mint fiatakorúak bírósága megsértette a Btk. 113. § (1) bekezdésében írt szabályt, amikor fiatakorú terheltet önálló kereset, jövedelem vagy megfelelő vagyon hiányában pénzbüntetésre ítélte.

[7] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a támadott határozatot változtassa meg akként, hogy a fiatakorú terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés helyett a Btk. 112. §-ára figyelemmel a Btk. 47. § (1)-(4) bekezdése alapján közérdekű munka büntetést szabjon ki.

[8] A Legfőbb Ügyészség az Fk.Bf.552/2023. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt módosított tartalommal, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt okból alaposnak tartotta.

[9] Indokai szerint a főügyészség felülvizsgálati indítványát bár a terhelt terhére irányulón terjesztette elő, ugyanakkor az tartalma szerint a terhelt javára szól. Ennek oka nem csupán az, hogy a felülvizsgálati indítvány elsőfokú bírósághoz érkezésének időpontjában (2023. április 20. napja) a Be. 652. § (3) bekezdésében meghatározott határidő már eltelt, hanem az, hogy a megjelölt felülvizsgálati ok tartalmát kitevő anyagi jogi szabálysértés kiküszöbölése egyértelműen a terhelt javára esik. Ezen felül a közérdekű munka az anyagi jogi és az eljárási szabály értelmében is differenciálás nélkül áll egy sorban a pénzbüntetéssel.

[10] Kifejtette, hogy a jogerős határozatban megített ténymegállapítások alapján nem lehet állást foglalni abban, hogy az ügydöntő határozat meghozatalának időpontjában a fiatakorú terhelt rendelkezett-e olyan saját jövedelemmel, amely képessé tette arra, hogy a pénzbüntetést önerőből megfizesse. Ezért az sem ítéltető meg a Legfőbb Ügyészség szerint, hogy a fiatakorú terhelt tekintetében a pénzbüntetés Btk. 113. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételei fennálltak-e, mert az ahhoz szükséges adatokat a tényállás kétértelműen, illetőleg nem tartalmazza, következésképpen nem bírálható felül a vele szemben kiszabott büntetés törvényessége sem.

[11] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a jogerős határozatot helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

[12] A védő a felülvizsgálati indítványra tett észrevételében kifejtette, hogy a terhelt anyagi helyzete megfelelően feltárt volt az eljárás során, továbbá a kiszabott pénzbüntetést megfizette. Vele szemben a prevenciós célok maradéktalanul érvényesültek, büntetése arányos és méltányos.

[13] Erre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[14] **III.** A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[15] 1. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése, valamint eljárási szabálysértés miatt is helye van [Be. 648. § a) és b) pont].

[16] A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság – a bűncselekmény minősítésén túl – a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpont]. Erre hivatkozott felülvizsgálati indítványában a Btk. 113. § (1) bekezdése tekintetében a Fővárosi Főügyészség.

[17] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati ok jogszabályi hivatkozását módosította, és azt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában jelölte meg.

[18] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg.

[19] E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja a terhelt felmentése vagy vele szemben az eljárás megszüntetése.

[20] A felülvizsgálati indítvány, illetve a Legfőbb Ügyészség által arra tett észrevétel a bűnösség megállapítását, a fiatalkorú terhelt terhére rótt bűncselekmény minősítését nem sérelmezte, így a felülvizsgálat okaként a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja nem jöhet szóba.

[21] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ennek megfelelően a Be. 659. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye.

[22] 2. A jogerős határozatban megállapított tényállás szerint fiatalkorú terhelt személyi körülményei a következők: általános iskolát végzett, jelenleg is tanul. Idényjellegű munkavégzésből önálló jövedelemre tett szert, ezen felül a családja biztosítja a megélhetését. Büntetlen előéletű.

[23] 3. A Büntető Törvénykönyv fiatalkorúakra vonatkozó XI. Fejezete a pénzbüntetés kiszabására, annak mértékére és az átváltoztatására vonatkozóan speciális rendelkezéseket tartalmaz.

[24] A Btk. 113. § (1) bekezdése szerint fiatalkorúval szemben pénzbüntetést akkor lehet kiszabni, ha önálló keresete, jövedelme vagy megfelelő vagyona van. Ilyen feltételt a

pénzbüntetés kiszabása körében a Btk. 50. § (1) bekezdése általános érvénnyel nem követel meg.

[25] A pénzbüntetés lényege az elkövetőnek vagyoni hátrány okozása, ezért a törvény szerint fiatalkorú esetén e büntetési nem csak akkor alkalmazható, ha a vagyoni hátrány ténylegesen a fiatalkorú elkövető, és nem más személy (szülő, gondozó, gyám) oldalán jelentkezik.

[26] Rámutat a Kúria, hogy önálló keresetnek, jövedelemnek a munkavégzésre irányuló jogviszonyból származó munkabér, így a rendszeres (például nyári vagy szerzonális) alkalmi munkából származó bevétel tekinthető.

[27] Az önálló keresetével a fiatalkorú saját maga rendelkezik, ami ekként lehetővé teszi, hogy önerejéből fizesse meg a vele szemben kiszabott pénzbüntetést.

[28] Jelen ügyben erről van szó.

[29] A jogerős határozatból kitűnően a 2003. június 14-én született terhelt a bűncselekmény 2020. június 2-i elkövetésének időpontjában a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, őt a bíróság a Btk. 105. § (1) bekezdése szerint fiatalkorúként marasztalta el.

[30] A jogerős határozat indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjának megfelelően tartalmazza a fiatalkorú terhelt személyi körülményei tekintetében megállapított tényeket, így a keresetére, jövedelmére vonatkozó adatokat is.

[31] A Kúria törvényen alapuló következetes gyakorlata szerint a tényállás körébe tartozik a bűncselekmény elkövetésével összefüggő, valamennyi körülményre vonatkozó ténymegállapítás, így a terhelt személyi körülményeivel összefüggő adatok is.

[32] Ennek megfelelően a jelen ügyben a fiatalkorú terhelt személyi körülményei körében a jövedelmi viszonyaira vonatkozó adatok a bíróság ténymegállapításán alapult.

[33] Ez alapján úgy foglalt állást a bíróság, hogy a pénzbüntetés Btk. 113. § (1) bekezdésben írt feltétele a fiatalkorú terhelt tekintetében fennállt. Bár kétségtelen, hogy ebben a fiatalkorú terhelt keresetének, jövedelmének pontos összegét ugyan nem jelölte meg a bíróság, azonban a kiszabott pénzbüntetés mértéke az idénymunkából szerezhető jövedelem lehetőségével összevetve nem veti fel, hogy az önerejéből ne lett volna képes megfizetni.

[34] Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány nem foghatott helyt.

[35] A Kúria annyiban azonban osztotta a felülvizsgálati indítványban kifejtetteket, hogy a Be. 693. § (2) bekezdése szerint, ha az előkészítő ülésen ügyszólató határozat meghozatalára kerülhet sor, akkor azon ismertetni kell a fiatalkorú terhelt tekintetében készült környezettanulmányt. A bíróság a környezettanulmány ismertetését – az iratokból megállapíthatóan – elmulasztotta, ez az eljárási szabálysértés azonban a Be. 649. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálatra nem ad alapot.

[36] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.

[37] **IV.** Ekként a Fővárosi Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálván a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdés szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

[38] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

[39] A Kúria elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában jelen ügýtípusra öttágú tanács eljártását rendelte el.

[40] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. szeptember 21.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró